

Vand i haven

En dam kan være leve- og ynglested for insekter og padder. Det forudsætter dog, at der ikke er fisk i dammen, da fisk vil spise æg og yngel. Det er en fordel, hvis der er gode gemmesteder som sandbund, sten, grene og vandplanter. Grav ikke dammen for dyb og lav naturlige bredder så dele af dammen kan udtørre i løbet af sommeren. Hvis du ikke har mulighed for at grave en havedam, kan du i stedet grave en murerbalje ned.

I de tørre sommermåneder kan der stilles vand frem til fugle, pindsvin, insekter og andre dyr, når de sædvanlige vandpytter og vandhuller tørrer ud. Husk at placere et par sten i det lave vand, så sommerfugle og bier ikke drukner.

Insekthoteller

Et insekthotel giver yngle- og overvintringsmulighed for mange forskellige insekter. Du kan købe et færdiglavet eller bygge et selv. For eksempel kan du opbygge en stabel af ikke-trykimprægneret træ/paller og fylde hulrummene ud med strå, halm, teglrør, gamle kviste og kævlere, hvori der bores huller til insekterne. Insekthotellet placeres tørt og solrigt. Find kommunens guide til at lave et insekthotel på: www.voresvildevestjylland.dk

Redekasser

Hvis du gerne vil give fuglene en hjælpende hånd, kan du opsætte redekasser i haven, som du enten køber eller bygger selv. De kan hænges op på mure, plankeværker, pæle og i træer. Vær opmærksom på, at forskellige fuglearter har forskellige krav til redekassens størrelse og placering.

Sten og stenbunker

Større sten eller mindre bunker af sten kan placeres på et solrigt sted i haven og giver sommerfugle, bier og firben et sted at få varmen. Store sten kan enten lægges enkeltvist eller bygges op i et flot stengærde. Hvis stenene ligger permanent og uforstyrret, kan de stenboende arter bedre indfinde sig.

Jordbunker og blottet jord

Læg en lille bunke jord, grus eller sand på et solbeskinnet sted. Jordboende bier og andre varmeelskende insekter graver reder i varm jord. Krybdyr som f.eks. firben kan udnytte jorden til at øge kropstemperaturen. Med tiden kan der vokse små tørketolerante planter. Sørg dog for at jorden er sandet og næringsfattig, så bunken ikke gror til i høje planter.

Græsplænen

Hvis du har en græsplæne, kan du begrænse slåningen på et udvalgt område eller nøjes med at slå plænen i midten af maj og i oktober og lade den gro henover sommeren. Det er en fordel at fjerne afklippet, når plænen slås, så du begrænser næringsmængden og græsserne. På den måde giver du mere plads til, at blomstrende urter kan få plads i plænen til gavn for fødesøgende insekter.

Vores Vilde Vestjylland

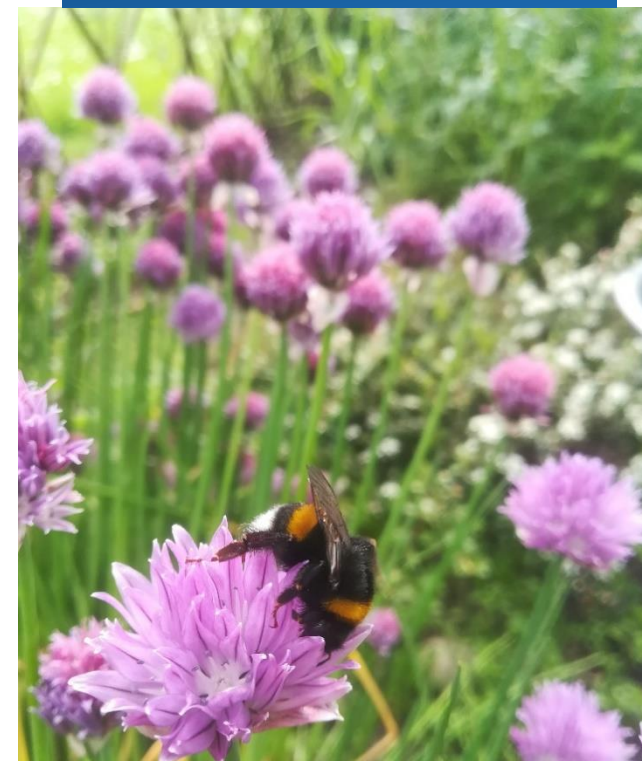
Land, By & Kultur
Smed Sørensens Vej 1
6950 Ringkøbing

voresvildevestjylland@rksk.dk

NATURENS RIGE

Vores Vilde Vestjylland

■ Maj 2021

En VILDT pæn have

Vores Vilde Vestjylland

Naturen har brug for din hjælp. Som en del af Miljøministeriets kampagne 'Sammen om et vildere Danmark' dyster Ringkøbing-Skjern Kommune mod 91 andre kommuner om at blive *Danmarks VILDESTE kommune*. Vil du være med til at gøre en forskel for naturen? Indsatsen begynder i baghaven.

Som borger er der mange ting, du selv kan gøre for at give naturen en hjælpende hånd. I denne folder finder du konkrete forslag til, hvordan din have kan blive lidt vildere. Husk - en vildere have kan sagtens være VILDT pæn under kontrollerede forhold.

Det handler om at skruer ned for arbejdsindsatsen i haven og lade naturen få plads. Det kunne f.eks. være at lade plæneklipperen stå henover sommeren, stoppe med at rydde ukrudt i et hjørne af haven eller lade kviste og grene ligge i bunker.

Hjemmehørende planter

Det gavner de vilde dyrearter mest, hvis man bruger planter i sin have, som er hjemmehørende i Danmark. Til inspiration har [DCE - Aarhus Universitet](#) og [Haveselskabet](#) udarbejdet lister over gode og insektvenlige, danske planter, der er nemme at dyrke.

Hvad kan du gøre?

Vildskab og variation i haven

Det nemmeste du kan gøre er at drosle ned for det hårde havearbejde. Efterlad et hjørne af haven til naturen og lad det blive vildt. Ved at skabe variation i haven, skaber du levesteder for mange forskellige arter. Jo større variation mellem skygge og solrigt, fugtigt og tørt, desto bedre muligheder skabes der for en bred variation af varme- og fugtighedskrævende arter i haven. Derfor kan det være en fordel både at bevare områder med gamle træer og områder med åbne og blomsterrige bede og plæner.

Blomstrende planter

Bier, sommerfugle, svirrefluer og mange andre insekter samler pollen og nektar i blomstrende planter. Du kan vælge at plante hjemmehørende, blomstrende buske og træer såsom slåen, mirabel, hvidtjørn, almindelig hæg, æble, osv. Du kan også så hjemmehørende, vilde blomsterplanter ved at samle frø i naturen eller anskaffe dig frøblandinger med vilde, danske planter. Blandt gode, smukke og nemme planter kan nævnes almindelig røllike, blåhat, almindelig kællingetand, gul snorre, almindelig knopurt, djævelsbid og håret høgeurt.

Gamle træer

Lad endelig gamle træer stå. Gamle træer kan have huller i stammen, og store grene kan tjene som ynglested for hulrugende fugle som mejser, spætter og spætmejs samt flagermus. For sikkerhedshensyn kan et døende træ topkappes så stammen og få grene står tilbage.

Dødt træ i haven

Hvis du beskærer træer, buske eller hæk, behøver du ikke køre affaldet på genbrugspladsen. Kviste, grene og stammer er gode leve- og gemmesteder for biller, svampe, pindsvin og harer. Prøv at samle materialet i en eller flere bunker i haven eller lav et flot kvashegn, der f.eks. placeres rundt om køkkenhaven eller bedet og derved skaber små rum i haven.

Vi vil gerne se din VILDT pæne have. På [Vores Vilde Kort](#) kan du registrere billeder af dine tiltag.

Lad kreativiteten få frit spil og vær med til at inspirere andre borgere.

